

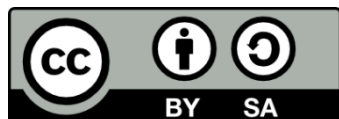
Υ-ΛΟΓ-06 (2105)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Ι: ΠΟΙΗΣΗ

Γραμματικοπούλου Ευγενία

Λιτσαρδάκη Μαρία

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

1ère unité

- introduction
- origines et fonctions de la poésie
- vers une définition de la poésie

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Qu'est-ce que la poésie? 1/2

- Racine étymologique > verbe *ποιεῖν*, créer
Aristote, Poétique: mimésis vs poiésis
- Définition: «Genre littéraire associé à la versification et soumis à des règles prosodiques particulières, variables, selon les cultures et les époques, mais tendant toujours à mettre en valeur le rythme, l'harmonie et les images »
- Pourtant: difficulté de définition unifiante

Qu'est-ce que la poésie? 2/2

- Phénomène du langage
- vers vs prose

Poésie → signifiant → forme réflexive (→ momentanée, comme la photographie qui surprend et fige un instantané)

Prose → signifié → transmission d'informations / narration (→ renvoie plutôt à la durée, comme au cinéma)

- créateur vs utilisateur du langage
- le poète se méfie de la vertu généralisante du langage
- le mot poétique imite la chose, la poésie établit une relation privilégiée entre les mots et les choses

Enfance de la poésie

- Poésie et mythologie: deux grands mythes fondateurs, toute la poésie évolue sous le double signe de ces mythes
 - a. Mythe d'Orphée
 - b. Apollon «musagète» et les neuf muses
- Oralité de la poésie, musicalité, rythme; il n'existe de poème que rythmique
- Poésie et philosophie
- Poésie homérique
- Poésie chez Platon

Définitions 1/4

- « La poésie, ce serait peut-être cela : voir se lever le monde dans le jour du langage » **Jacques Ancet**
- « La poésie, on ne sait pas ce que c'est, mais on la reconnaît quand on la rencontre » **Jean L'Anselme**
- « L'art des vers est l'alchimie qui transforme en beautés les faiblesses [...] Où la syntaxe est violée, où le mot déçoit le mouvement lyrique; où la phrase de travers se construit, là combien de fois le lecteur frémit » **Louis Aragon**
- « La poésie est ce qu'il y a de plus réel. C'est ce qui n'est complètement vrai que dans un autre monde » **Baudelaire**
- « Le principe de la poésie est, strictement et simplement, l'aspiration humaine vers une beauté supérieure, et la manifestation de ce principe est dans un enthousiasme, une excitation de l'âme » **Baudelaire**

Définitions 2/4

- « La poésie est l'accueil que l'homme fait à la vie» **Joë Bousquet**
- « La poésie, ça sert à voir avec les oreilles» **Jean-Pierre Depétris**
- « La poésie, c'est quand le silence prend la parole »
Georges Duhamel
- « La poésie, cette vie de secours où l'on apprend à s'évader des conditions du réel, pour y revenir en force et le faire prisonnier»
Léon-Paul Fargue
- « Le véritable poète a pour vocation d'accueillir en lui la splendeur du monde» **Goethe**
- « La poésie, ce sont les noces de la parole et du silence» **Guillevic**
- « La poésie est de toutes les choses humaines la plus voisine des choses divines» **Victor Hugo**

Définitions 3/4

- « La poésie est un monde enfermé dans un homme »

Victor Hugo

- « Toute l'activité poétique se voue à concilier, ou du moins à rapprocher, la limite et l'illimité, le clair et l'obscur, le souffle et la forme [...]. Il se peut que la beauté naisse quand la limite et l'illimité deviennent visibles en même temps, c'est-à-dire quand on voit des formes tout en devinant qu'elles ne disent pas tout, qu'elles ne sont pas réduites à elles-mêmes, qu'elles laissent à l'insaisissable sa part »

Philippe Jaccottet

- « La poésie est la rencontre de deux mots que personne n'aurait pu imaginer ensemble »

Federico Garcia Lorca

- « La poésie va à nous rendre habitable l'inhabitable, respirable, l'irrespirable »

Henri Michaux

Définitions 4/4

- « Quand les mythologies s'effondrent, c'est dans la poésie que trouve refuge le divin»
Saint-John Perse
- « La poésie est cette musique que tout homme porte en soi »
William Shakespeare
- « La poésie soulève le voile de la beauté cachée du monde»
Shelley
- « Le poème, cette hésitation prolongée entre le son et le sens»
- « La poésie, c'est le langage dans le langage»
Paul Valéry
- « La poésie est la musique de l'âme»
Voltaire
- « Toute la poésie, c'est cela. Soudain, on voit quelque chose»
Louis Zukofsky

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 1/8

- «Η ποίηση έχει σώμα ζεστό κι ολοζώντανο και το αίμα της κυκλοφορεί όπως το όνειρο στον ύπνο και στις φλέβες»

Νόρα Αναγνωστάκη

- «Η ποίηση δεν είναι ο τρόπος να μιλήσουμε αλλά ο καλύτερος τοίχος να κρύψουμε το πρόσωπό μας» **Μανώλης Αναγνωστάκης**
- «Η ποίηση είναι δυο θαμποί προβολείς μες στην ομίχλη, ένα δελτάριο σε φίλους που λείπουν με τη μοναδική λέξη ζω»

Μανώλης Αναγνωστάκης

- «Η τέχνη της ποίησης είναι έργο του προικισμένου μάλλον παρά του μανικού καλλιτέχνη, γιατί ο πρώτος είναι ο επιδέξιος μιμητής, ενώ ο δεύτερος κατέχεται από ενθουσιασμό και του λείπει η ψυχική ηρεμία»

Αριστοτέλης

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 2/8

- «Το ποίημα θέλω να είναι νύχτα, περιπλάνηση σε ξεμοναχιασμένους δρόμους και σε αρτηρίες όπου η ζωή χορεύει»

Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου

- «Η ποίηση είναι ανάπτυξη ενός επιφωνήματος»

Πωλ Βαλερύ

- « Η ποίηση είναι μια αρρώστια του μυαλού »

Αλφρέντ ντε Βινύ

- «Η ποίηση δεν είναι παρά ένας μεγεθυντικός φακός της πραγματικότητας. Η μεγέθυνση των αληθινών διαστάσεων του ανθρώπου και του κόσμου που μας περιβάλλει, μπορεί να μας μεταδώσει την αίσθηση του μεγαλείου της ζωής την οποία είμαστε έτοιμοι να καταστρέψουμε»

Νικηφόρος Βρεττάκος

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 3/8

- « Η ποίηση είναι σαν ένα πουλί, αγνοεί όλα τα σύνορα »

Γιεβγκένι Γιεφτουςένκο

- « Η ποίηση δεν είναι ένα ελευθέρωμα της συγκίνησης, αλλά απόδραση από τη συγκίνηση. Δεν είναι έκφραση της προσωπικότητας, αλλά απόδραση από την προσωπικότητα »

Τ. Σ. Έλιοτ

- « Η ποίηση είναι το άλλο πρόσωπο της υπερηφάνειας »
- « Η ποίηση είναι ανάπτυξεις στίλβοντος ποδηλάτου »

Οδυσσέας Ελύτης

Ανδρέας Εμπειρικός

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 4/8

- «Εκείνος που γράφει ποιήματα είναι ακριβώς εκείνος που περνά άφοβος από νεκροταφείο νύχτα» **Νίκος Καρούζος**
- «Η ποίηση είναι το καταφύγιο που φθονούμε»

Κώστας Καρυωτάκης

- «Η ποιότητα ενός μεγάλου ποιητή είναι πανταχού παρούσα και πουθενά ορατή σαν μία ξεχωριστή συγκίνηση»

Κόλεριτζ ή Ντε Κουίνσυ

- «Η ποίηση είναι έκφραση, αν ένας στίχος είναι έκφραση, αν καθένα από τα μέρη που απαρτίζουν ένα στίχο, κάθε μία λέξη, είναι εκφραστικά μόνα τους»

Μπενεντέτο Κρότσε

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 5/8

- «Η ποίηση υπαγορεύεται από ένα δαιμόνιο, αν και θα ήταν υπερβολή να το χαρακτηρίσει κανείς αγγελικό»
- «Ποίηση είναι να κατοικείς έξω από τη μέρα»
- «Στην ίδια την ουσία της ποίησης υπάρχει κάτι το απρεπές: Φανερώνονται πράγματα που δεν ξέραμε πως τα κρύβαμε μέσα μας και τρομάζουμε σα να είχε ξεπηδήσει μια τίγρης και στεκόταν μπροστά μας στο φως τινάζοντας την ουρά της»
Σέσλαβ Μίλοζ
- «Η ποίηση αρχίζει πάντα, όταν κάποιος που πρόκειται να γίνει ποιητής, διαβάζει ένα ποίημα»
Μίλτον
- «Η ποίηση αρχίζει με την επίγνωση εκ μέρους μας όχι της Πτώσης, αλλά του ότι πέφτουμε»
Μπλουμ

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 6/8

- «Η ομορφιά караδοκεί. Αν είμαστε ευαίσθητοι, θα την αισθανθούμε μέσα στην ποίηση όλων των γλωσσών»
- «Όταν διαβάζουμε ένα καλό ποίημα, φανταζόμαστε πως κι εμείς θα μπορούσαμε να το έχουμε γράψει, πως το ποίημα προϋπήρχε μέσα μας»
Μπόρχες
- «Η ποίηση μας δημιουργεί την εντύπωση, όχι πως ανακαλύψαμε κάτι καινούργιο, αλλά πως θυμηθήκαμε κάτι που είχαμε ξεχάσει»
Μπράντλεϋ
- «Η ποίηση είναι η πιο πυκνή μορφή προφορικής έκφρασης»
Έζρα Πάουντ
- «Η ποίηση είναι μια λύτρωση ατομική - αν όχι ανάδειξη. Μπορείς μίαν άκρη μόνο της αλήθειας να σηκώσεις, να ρίξεις λίγο φως στην πλαστογραφημένη σου ζωή»
Τίτος Πατρίκιος

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 7/8

- «Η ποίηση ένα πράγμα ανάλαφρο, ιερό και φτερωτό»
Πλάτων
- «Η ποίηση είναι σκέψεις που αναπνέουν, και λέξεις που καίνε»
Έντγκαρ Άλαν Πόε
- «Η ποίηση έχει τις ρίζες της στην ανθρώπινη ανάσα»
Γιώργος Σεφέρης
- «Η ποίηση είναι η αναζήτηση του ανεξήγητου»
- «Όλη η ποίηση είναι πειραματική»
- «Η ποίηση είναι ένας φασιανός που χάνεται στους θάμνους»
- «Ένας ποιητής πρέπει να αφήνει ίχνη του περάσματος του, όχι αποδείξεις»
Γουάλλας Στήβενς

Περισσότεροι αφορισμοί για την ποίηση 8/8

- «Η ζωγραφική είναι σιωπηλή ποίηση, και η ποίηση είναι ζωγραφική που μιλάει»

Σιμωνίδης

- «Ποίηση είναι όταν ένα συναίσθημα έχει βρει τη σκέψη του και όταν η σκέψη έχει βρει τις λέξεις της»
- «Ένα ποίημα αρχίζει με απόλαυση και τελειώνει σε σοφία»

Ρόμπερτ Φροστ

Η ποίηση για την ποίηση

Η Ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή.
Πολλοί κοιτάζουν μέσα χωρίς να βλέπουν
τίποτα και προσπερνούν. Όμως μερικοί
κάτι βλέπουν, το μάτι τους αρπάζει κάτι
και μαγεμένοι πηγαίνουν να μπουν.
Η πόρτα τότε κλείνει. Χτυπάνε μα κανείς
δεν τους ανοίγει. Ψάχνουνε για το κλειδί.
Κανείς δεν ξέρει ποιος το έχει. Ακόμη
και τη ζωή τους κάποτε χαλάνε μάταια
γυρεύοντας το μυστικό να την ανοίξουν.
Φτιάχνουν αντικλείδια. Προσπαθούν.
Η πόρτα δεν ανοίγει πια. Δεν άνοιξε ποτέ

για όσους μπόρεσαν να ιδούν στο βάθος.
Ίσως τα ποιήματα που γράφτηκαν
από τότε που υπάρχει ο κόσμος
είναι μια ατελείωτη αρμαθιά αντικλείδια
για ν' ανοίξουμε την πόρτα της Ποίησης.
Μα η Ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή.

Γιώργης [Παυλόπουλος](#), *Τα αντικλείδια*,
Στιγμή, Αθήνα, 1988

Liens

- <http://www.fabula.org/compagnon/genre4.php>
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/Orph%C3%A9e/136380>
- <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/Apollon/105818>
- http://users.uoa.gr/~nektar/arts/poetry/giwrghs_paylopoylos_ti_einai_poihsh.htm

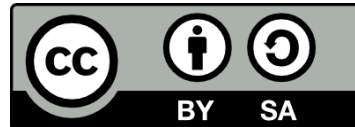
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γραμματικοπούλου Ευγενία, Λιτσαρδάκη Μαρία ΔΕΠ. «Υ-ΛΟΓ-06 Γαλλική Λογοτεχνία: Ποίηση». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη Χειμερινό εξάμηνο 2013-4. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS468/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Δαμασκηνή Ξώμαλη>
Θεσσαλονίκη, 2014-2015>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ